

Overordnet sikkerhets- og beredskapsplan for Indre Fosen kommune

Offentlig versjon*

06.01.2020

* Deler av planen er kun beregnet for internt bruk i kommunens beredskapsarbeid og unntas offentlighet jf. § 24, tredje avsnitt, i Offentlighetsloven. Denne versjonen inneholder ikke kontaktinformasjon for enkelte roller i beredskapsarbeidet og detaljert beskrivelse av infrastruktur og beredskapsressurser.

Innhold

1. Innledning	2
1.1 Planens hensikt.....	2
2 Handlingsdel	3
2.1 Nasjonale aktører.....	3
2.2 Generelle og lokale utfordringer	4
2.3 Kriseledelsen.....	5
2.4 Varsling.....	8
2.5 Krisekommunikasjon	10
2.6 Kriseteam.....	15
2.7 Evakuerte- og pårørendesenter.....	16
2.8 Steder for innbyggere med behov for info, mat og varme	17
2.9 Frivillige samarbeidsformer	18
2.10 Analyse av risiko og sårbarhet	20
2.11 Ressurser i tettsteder og bygder	21
2.12 Oppdatering og øvelse	21
2.13 Oppsummering.....	23
3 Forklaringsdel	24
3.1 Sikkerhetsloven.....	24
3.2 Sivilbeskyttelsesloven	26
3.3 Forskrift om kommunal beredskapsplikt	28
3.4 Forskrift for tilfluktsrom	29
3.5 Forskrift om begrenning av forurensing	30
3.6 Veileder for psykososiale tiltak ved kriser, ulykker og katastrofer	31
3.7 Veileder for sikkerhet ved store arrangement	31
3.8 Kommunal atomberedskap – plangrunnlag	32
3.9 Kriseutvalgets kommunikasjonsplaner	32
4 Vedlegg	33
4.1 Analyse av risiko og sårbarhet (ROS) i Rissa.....	33
4.2 Analyse av risiko og sårbarhet (ROS) i Leksvik.....	33
4.3 Prosedyre for kriseteam	33
4.4 Prosedyre for evakuerte- og pårørendesenter (EPS).....	33

1. Innledning

Innbyggerne kan være trygge på at kommunen ivaretar et helhetlig og systematisk sikkerhets- og beredskapsarbeid. Uønskede hendelser fra natur, klima, ulykker og mennesker skal ikke påføre lokalsamfunnet omfattende og varige skader. Liv, helse, miljø, materielle verdier og kritisk infrastruktur skal bli ivaretatt med forebyggende og operativ innsats. Ved hjelp av menneskelige, elektroniske, fysiske og organisatoriske tiltak vil vi oppnå et forsvarlig sikkerhetsnivå.

Planen består av innledning, handlingsdel, forklaringsdel og vedlegg. Handlingsdelen er en såkalt operativ del, mens forklaringsdelen inneholder kilder med refererende og oppsummerende tekst. Kommunal beredskap er regulert av sikkerhetsloven og sivilbeskyttelsesloven, med tilhørende forskrifter og veiledere.

Alle medarbeidere og folkevalgte som er involvert i kommunens beredskapsarbeid må ha god kjennskap til innholdet i planen og de dokumentene som er vedlagt. I tillegg til planens handlingsdel er det utarbeidet egne tiltakskort og sjekklister slik at kriseledelsen og kriseteamet skal kunne håndtere en krisesituasjon så effektivt som mulig.

Kommunen har fem overordnede dokumenter:

1. Analyse av risiko og sårbarhet i Rissa
2. Analyse av risiko og sårbarhet i Leksvik
3. Overordnet sikkerhets- og beredskapsplan
4. Prosedyre for evakuerte- og pårørendesenter
5. Prosedyre for kriseteam

Alle sektorenes analyser, planer og prosedyrer skal relateres til disse dokumentene.

1.1 Planens hensikt

Kommunens sikkerhets- og beredskapsarbeid skal ha god kvalitet. For å imøtekomme dette må kommunen motvirke trusler og dempe konsekvenser på alle områder.

Hensikten med den overordnede sikkerhets- og beredskapsplanen, som bygger på to risiko- og sårbarhetsanalyser og tre prosedyrer, er å styrke sikkerheten. Det er ønskelig at disse dokumentene gir kriseledelsen, ledere og berørte felles referanser i arbeidet med å forebygge og håndtere uønskede hendelser i lokalsamfunnet. Slik at liv, helse, miljø, materielle verdier og kritisk infrastruktur beskyttes mot omfattende og varige skader. Dokumentene er veiledende for utvikling av analyser og planer på lavere nivå - i sektorer, enheter og virksomheter.

Aktuelle strategier som vil redusere trusselbildet:

- Vektlegge sikkerhet i håndtering av informasjon, objekter, personell og anskaffelser.
- Utvikle analyser av risiko og sårbarhet.
- Oppgradere beredskapsplaner.
- Bruke prosedyren for krisekommunikasjon.
- Bruke prosedyren for kriseteamet.
- Bruke prosedyren for evakuerte- og pårørendesenter.
- Etablere praksis for beredskapsrådet.
- Gjøre sikkerhetsarbeidet kjent i organisasjonen.

Bruk av strategiene leder trolig til et godt sikkerhets- og beredskapsnivå.

2 Handlingsdel

2.1 Nasjonale aktører

Justis- og beredskapsdepartementet skriver følgende på sin hjemmeside:

«Forebygging er vår viktigste oppgave når det gjelder hendelser som truer sentrale samfunnsinstitusjoner, vår felles sikkerhet eller den enkeltes trygghetsfølelse. Kriser må møtes ved bruk av de samlede nasjonale ressurser, basert på klare strukturer, ansvarsforhold og kommandolinjer mellom sivile og militære aktører og tilstrekkelig kompetanse på alle nivå.»

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har oversikt over risiko og sårbarhet i samfunn, er pådriver for å forebygge ulykker, kriser og uønskede hendelser, samt sørger for god beredskap og effektiv ulykkes- og krisehåndtering. Direktoratet har forvaltningsansvar for lover som brann- og eksplosjonsvernlov, el-tilsyn, produktkontroll og sivilbeskyttelse med tilhørende forskrifter. I tillegg mener direktoratet at lov om plan- og bygninger er styrende for sikkerhet og beredskap.

DSB er statens kompetanseorgan for nød- og beredskapskommunikasjon, systemansvarlig myndighet og eier av samfunnskritisk infrastruktur, samt tjenesteleverandør for Nødnett.

Funksjon	Navn	Mail	Telefon
Direktoratet		postmottak@dsb.no	33 41 25 00

Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) er ekspertorgan for informasjons- og objektsikkerhet, har ansvar for varsling og koordinering ved alvorlige dataangrep og andre IKT-sikkerhetshendelser, samt forvaltningsansvar for ny sikkerhetslov med tilhørende forskrifter, som trådte i kraft 1.1.2019.

NSM har etablert et **nasjonalt cybersikkerhetssenter** med kompetanse på varsling, håndtering og rådgivning i forbindelse med cyberangrep.

Fylkesmannen i Trøndelag fører tilsyn med kommunens oppfyllelse av plikter etter forskrift om kommunal beredskapsplikt. Tilsynet følger bestemmelser i kommuneloven.

Funksjon	Navn	Mail	Telefon
Fylkesmannen		fomtpost@fylkesmannen.no	74 16 80 00
Fylkesberedskapssjef	D. O. Skar	fomtldos@fylkesmannen.no	73 19 91 68 958 55 352
Seniorrådgiver	H. L. Irvung	fomtlhli@fylkesmannen.no	73 19 91 79 944 38 515

Nødetatene politi, brann, helse, inkludert ambulanse og legevakt, er sentrale skadestedsaktører.

Politi	Nødnummer	112
	Sentralbord	02800
	Fosen lensmannskontor	488 66 760
	Lensmann	Rune Halvorsen
	Politikontakt	Ebbe C. Brødreskift

Kriseledelse

Brann	Nødnummer	110
	Sentralbord	72 54 76 00
	Lokal brannmester	Sverre A. Hafeld

Kriseteam

Helse	Nødnummer	113
	Legevakt	116 117

Sivilforsvaret	Døgnvakt Trøndelag nord	918 12 200
	Døgnvakt Trøndelag sør	916 10 288

Nødetatene kan varsle kommunens kriseledelse og kriseteam og tilkalle sivilforsvaret.

2.2 Generelle og lokale utfordringer

Samfunnssikkerhet forklares slik:

"Samfunnets evne til å verne seg mot og håndtere hendelser som truer grunnleggende verdier og funksjoner og setter liv og helse i fare. Slike hendelser kan være utløst av naturen, være et utslag av tekniske eller menneskelige feil eller bevisste handlinger."

(Stortingsmelding 10, 2016–2017, Risiko i et trygt samfunn – Samfunnssikkerhet)

Kommunens sikkerhet- og beredskapsarbeid er sammensatt med flere utfordringer:

- Uønskede hendelser kommer fra flere hold – natur, klima, ulykker og mennesker.
- Kritisk infrastruktur, materiell, innbyggere og miljøer er spredt over store arealer.
- Samfunnets fungering bygger både på menneskelige, fysiske og digitale tjenester.
- At ansvarlig leder ikke sørger for tilstrekkelig sikring av informasjon, objekter, personell og anskaffelser.
- At ansatte etablerer praksiser som ikke er i tråd med analyser, planer, prosedyrer.
- Nødetater og sentrale aktører har behov for praktisk bistand i ulykker og kriser.

Kommunens ansvar er av forbyggende, skadedependende, operativ og reparerende karakter.

2.3 Kriseledelsen

Kommunens kriseledelse vurderer uønskede hendelser (med omfattende skadepotensiale for liv, helse, miljø, materielle verdier og kritisk infrastruktur) og iverksetter forebyggende, skadedempende, operative og reparerende tiltak når det anses som nødvendig.

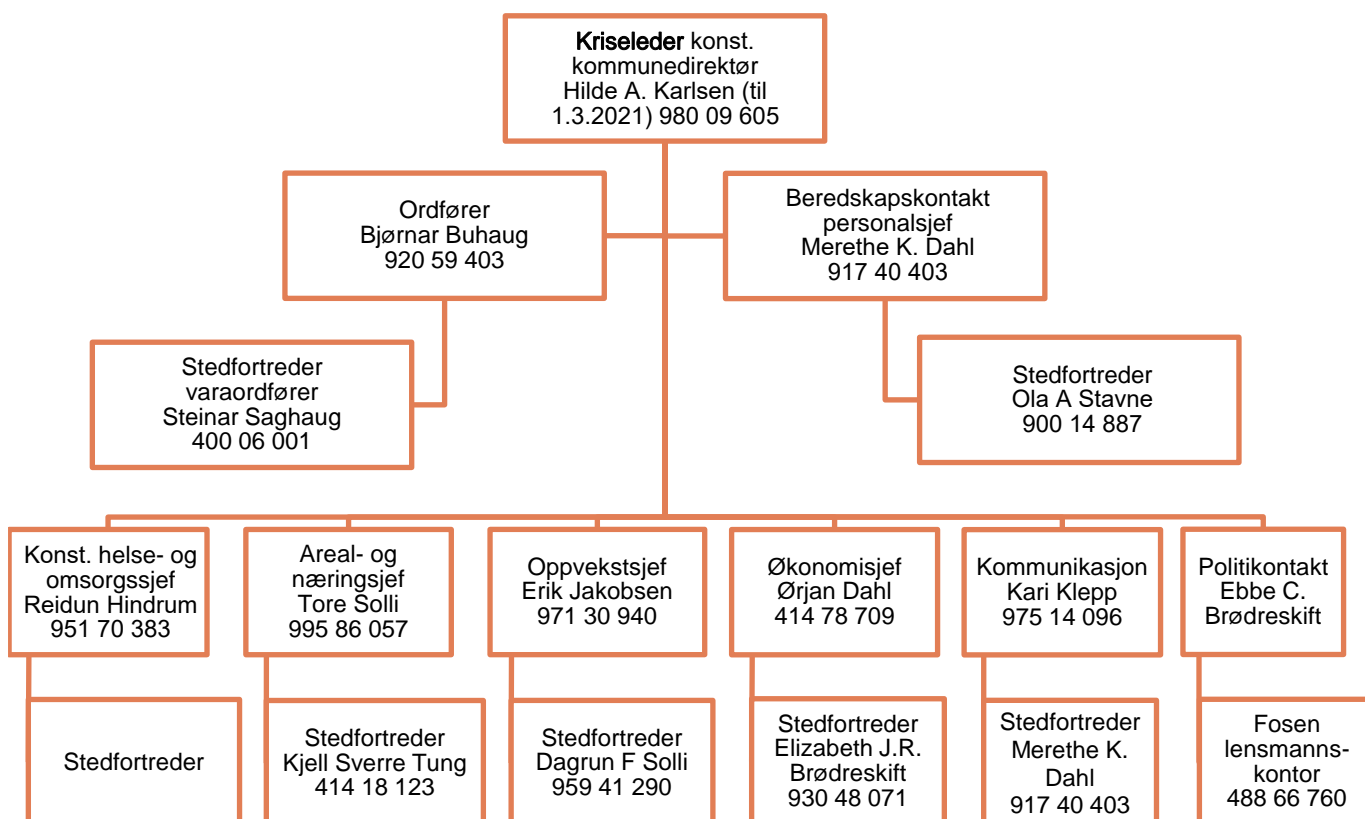
Eksempler som trolig aktiverer kriseledelsen er:

- **Naturkatastrofer** som flom, jordras eller pandemi
- **Ulykker** som omfattende brann, vannbåren smitte, kollaps av bygg og anlegg, langvarig bortfall av strøm eller radioaktiv stråling
- **Tilsiktede hendelser** som omfattende vold, gisselsituasjon eller terror.

Kriseledelsen består av:

Tittel	Rolle
Kommunedirektør	Kriseleder
Personal- og kommunikasjonssjef	Beredskapskoordinator
Ordfører	Medlem
Helse- og omsorgssjef	Medlem
Oppvekstsjef	Medlem
Arealsjef	Medlem
Økonomisjef	Medlem
Kommunikasjonsrådgiver	Medlem
Politikontakt	Medlem

Kriselederen kan innkalle hele eller deler av kriseledelsen, pluss stedfortredere og andre ressurspersoner ved behov. De sistnevnte er ansatte med særlig innsikt av faglig, teknisk, digital eller geografisk art: IKT-leder, bygg- og eiendomsleder, kommuneoverlege, leder for kriseteam, leder for innbyggjerservice, miljørådgiver, med flere. Kriseledelsen kan også opprette et midlertidig krisesekretariat.

Kriseledelsens oppgaver - kritiske grep:

Oppgave	Mål	Aktører	Verktøy
Varsle	<ul style="list-style-type: none"> Avklare hvilke ressurser som er tilgjengelig for å håndtere hendelsen Redusere hendelsens skadeomfang 	<ol style="list-style-type: none"> Kriseledelsen iht. varslingsliste Medarbeidere i organisasjonen som er direkte eller indirekte berørt, inkludert innbyggjerservice Innbyggere og besøkende (kun etter avtale med politiet) Fylkesmannen 	Mobil CIM SMS Talemelding Hjemmeside Sosiale medier Satellittelefon
Observere Vurdere	<ul style="list-style-type: none"> Etablere felles situasjonsforståelse Avklare behov for krisestab med operative ressurser 	<ol style="list-style-type: none"> Kriseteam Fosen IKT Kommunalteknikk Bygg og eiendom Miljørådgiver 	Visuell framstilling på tavle
Beslutte Iverksette	<ul style="list-style-type: none"> Fordele ansvar Gi instruksjer 		Mobil CIM SMS Talemelding Satellittelefon
Loggføre og rapportere	<ul style="list-style-type: none"> Sikre god dokumentasjon og informasjon om hendelsen 	<ol style="list-style-type: none"> Loggførere i kriseledelsen Kriseteam Ledere i organisasjonen Politikontakt 	CIM

Kriseledelsens nødvendige grep:

- Bruke forhåndsgodkjente lokaler.
- Sørgje for tilstrekkelige ressurser.
- Se til at alle stedfortredere kjenner sine ansvarsområder og roller.
- Innkalle ressurspersoner, krisesekretariat og/eller hjelpeorganisasjoner ved behov.
- Være fasaden utad, tilrettelegge for media og kommunisere med innbyggere.
- Ordfører og eventuelt kriseleder har dialog med media, andre uttalelser må avtales.
- Normalisere krisen med orientering til ansatte, innbyggere og politikere.

Opgavene forutsetter tekniske, digitale og manuelle verktøy/løsninger, samt trent personell.

Tilrettelagte møterom for kriseledelsen blir presentert i tabell. Denne informasjonen er beregnet for internt bruk i kommunens beredskapsarbeid og unntas offentlighet jf. § 24, tredje avsnitt, i Offentlighetsloven.

Digitale fagsystem og verktøy som kan være til hjelp ved håndtering av en krise:

System/ verktøy	Funksjon	Administrator
CIM	Styringsystem for sikkerhet og beredskap. Brukes blant annet til intern kommunikasjon, loggføring og rapportering til eksterne samarbeidspartnere som f.eks. fylkesmannen.	Ola A Stavne: 900 14 887 Merethe K. Dahl: 917 40 403
UMS Alert	Adressebasert meldingssystem for service- og beredskapsvarsling. Utsending av sms og/eller talemelding til innbyggere i kommunen.	Ola A Stavne: 900 14 887 Kari Klepp: 975 14 096
UMS Connect	Lokasjonsbasert meldingssystem for beredskapsvarsling. Skal kun brukes etter avtale med politiet ved fare for liv og helse.	Ola A Stavne: 900 14 887
ACOS CMS	System for å publisere saker på kommunens hjemmeside.	Kari Klepp: 975 14 096
Telenor MBN	Kommunens sentralbordløsning med mulighet for oppsett av eget telefonnummer for publikum og pårørende, samt å sende sms til ansatte.	Kari Klepp: 975 14 096 Line Bratseth: 917 69 496
Satellittelefon	Kommunikasjon med fylkesmannen, nødetatene og andre eksterne samarbeidsparter ved bortfall av mobilnett og internett.	Ola A Stavne: 900 14 887
GAT	Personalstyringsystem for samtlige ansatte unntatt undervisningspersonalet med mulighet for å sende sms til ansatte.	Merethe K. Dahl: 917 40 403 Nina Dyrendalsli: 913 45 298 Elisabeth Løkken: 479 01 934 Virksomhetsledere
Visma Flyt skole	Fagsystem for enhet skole med mulighet for å sende sms til ansatte og foresatte.	Virksomhetsledere

2.4 Varsling

Innkalling av kriseledelsen

Kriseleder innkaller kriseledelsen etter anmodning fra politiet eller som følge av informasjon om en hendelse som krever kriseledelse. Kriseleder vurderer hvor mange og hvem fra kommunens kriseledelse som skal samles. Hvis du som ansatt får informasjon om noe som kan ligne en situasjon som krever kriseledelse, skal du varsle din nærmeste leder. Hvis lederen din ikke er tilgjengelig, varsle lederen for din sektor.

Varsling blir gjennomført iht. rekkefølge på varslingskortet. Hvis det ikke oppnås kontakt med et medlem, blir neste på lista kontaktet. Hovedregelen er at kriseleder varsler beredskapskontakt, som tar ansvar for videre varsling av kriseledelsen. Kriseleder varsler leder for den sektoren som er berørt av hendelsen. Kommunikasjonsrådgiver varsler innbyggjerservice om hendelsen, slik at den som opererer sentralbordet er forberedt.

Målgrupper

De som har ansvaret for varsling og kommunikasjon må starte krisearbeidet med å tegne [målgruppekart](#). Vanligvis er det beredskapskontakt som har ansvaret for varsling og kommunikasjonsrådgiver som har ansvaret for kommunikasjon.

Hver krise har ulike målgrupper som vi skal nå. Hovedregelen er at direkte berørte skal ha direkte informasjon. Øvrig befolkning kan få indirekte informasjon.

Direkte berørte er for eksempel:

- Innbyggere som må evakueres, og deres nærmeste pårørende
- Personer involvert i ulykker, og deres pårørende
- Ved ulykker og død blant barn og unge; andre barn på skolen og i barnehagen

Øvrig befolkning er for eksempel:

- Befolkningen generelt som ikke er direkte berørt, men som ønsker informasjon
- Ansatte utenfor kriseapparatet

Kriseleder, beredskapskontakt og kommunikasjonsrådgiver må planlegge og gjennomføre informasjonsarbeidet i tett dialog med politiet. Direkte berørte skal prioriteres først, men indirekte berørte skal også få info så tidlig som mulig (se kapittelet om krisekommunikasjon).

Intern varsling

Kriseleder avgjør hvem i organisasjonen som må varsles utenfor kriseledelsen.

- Kriseledelsen varsler psykososialt kriseteamet ved behov (se egen del om evakuerings- og pårørendesenter og kriseteam).
- Beredskapskontakt varsler alle enhetsledere om at kriseledelse er satt, hvem som er talsperson for kommunen og at informasjon vil komme på kommunens hjemmeside.
- Ledere for berørte virksomheter og enheter varsler sine ansatte om hva som skjer, hvordan de skal forholde seg til situasjonen og hva de skal si til journalister og andre som tar direkte kontakt. Husk også på tidligere ansatte som kan være berørt gjennom tidligere arbeidsforhold.
- Sektorleder oppdaterer ansatte som får aktive roller i beredskapsarbeidet om den overordnede situasjonen.
- Kriseledelsen vurderer om andre kommuner bør informeres spesielt om hendelsen. Kommunikasjonsansvarlig vil i så fall ta kontakt med kommunikasjonsansvarlige i de andre berørte kommunene.
- Kriseledelsen vurderer om virksomheter utenfor kommuneorganisasjonen må varsles spesielt.

Varsling av direkte berørte

Politiet og/eller kommunens kriseledelse varsler de som er direkte berørt. Kriseleder avklarer med politiet hvem som informerer direkte berørte, hva budskapet er og på hvilken måte informasjonen skal bli gitt:

- Direkte kontakt ved dør-til-dør-aksjon organisert av politiet
- SMS og talemelding via varslingssystemet UMS

I SMS'en skriver vi:

Dette er en melding fra Indre Fosen kommune. Vi informerer om:

- hva som har skjedd.
- hva mottakeren av beskjedene nå skal gjøre
- hvor mottakeren kan få hjelp og mer informasjon

Undersøk om noen av de direkte berørte ikke behersker norsk, og tilkall tolketjeneste ved behov: Tolketjenesten Noricom kan nås døgnet rundt på telefon **73 57 39 40**. Indre Fosen kommunes kundenummer hos Noricom er 18998

2.5 Krisekommunikasjon

Målet er å minimere krisens omfang ved at direkte og indirekte berørte får tilstrekkelig og tydelig informasjon om hvordan de skal forholde seg til krisen.

Prinsipper

Åpen:

- Vi er i forkant med informasjon.
- Vi deler så mye vi kan.
- Vi tilrettelegger for mediene, og gir intervjuer jevnlig.

Tydelig:

- Vi informerer direkte og indirekte berørte gjennom målrettede kanaler.
- Universell utforming, klarspråk og tolketjeneste ved behov er særlig viktig når vi formidler informasjon i kriser.

Krisekommunikasjon iverksettes ved hendelser der kriseledelsen er satt. Prosedyren kan også brukes ved andre hendelser og avvik der kriseledelsen ikke er satt, men informasjonsbehovet er stort.

Kommunens informasjonsansvar versus politiets ansvar:

- **Kommunen skal ikke** spekulere i hva som har skjedd.
- Kun politiet skal uttale seg om redningsinnsats, antall døde, skadde og savnede. Henvis til politiet!
- **Kommunen skal** informere om hvordan befolkningen og ansatte ivaretas, og om hvordan tjenestetilbudet opprettholdes.
- Politiet har ansvar for å informere pårørende om dødsfall og skader. Sørg for god kontakt med politiet for å avdekke eventuell manglende informasjon til pårørende.

Rollefordeling

Kommunikasjonsansvarlig: Som hovedregel har kriseleder det øverste informasjonsansvaret, og avklarer i samråd med politiet hva som er offisiell informasjon.

Medietalsperson: Som hovedregel er ordfører kommunens talsperson til media. Kriseleder kan også ha talspersonrollen. Ordfører uttaler seg på vegne av kommunen, basert på kriseliderens oppdateringer og avklaringer. Hvis andre ansatte skal uttale seg til mediene, må det avklares med kriseleder. Dette er for å kvalitetssikre informasjonen fra kommunen.

Varsling

Beredskapskontakt har hovedansvaret for å varsle berørte innbyggere og ansatte.

Loggføre hendelse i CIM

Beredskapskontakt har hovedansvaret for å loggføre hendelser i CIM. Medlemmer i kriseledelsen, kriseteam, samt alle ledere med personalansvar har tilgang til CIM og kan føre logg ved hendelser.

Kommunikasjon med befolkningen

Kommunikasjonsrådgiver har som regel ansvar for denne oppgaven. Oppdaterer, responderer og overvåker kommunens hjemmeside og Facebook-side basert på konklusjonene i statusmøtene og avklaringer fra kommunedirektøren.

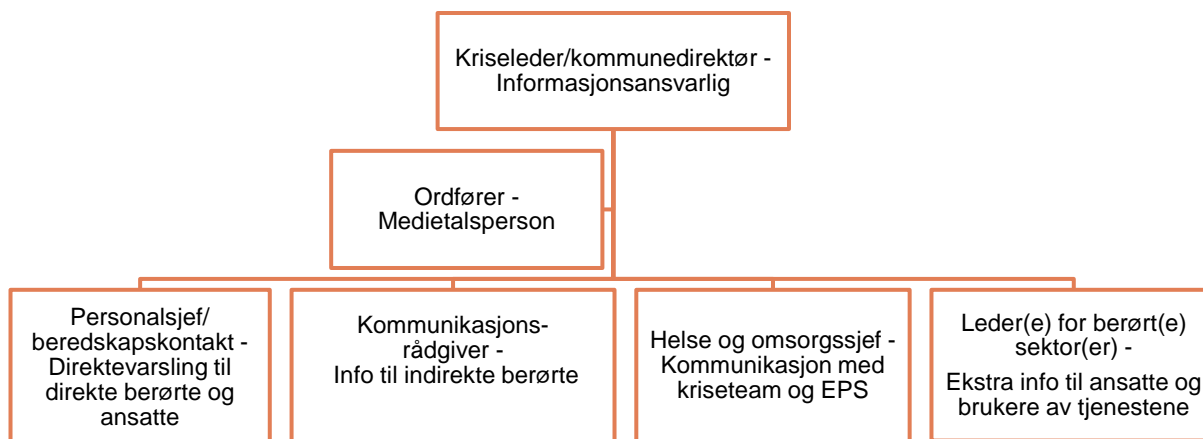
Kommunikasjonsrådgiver bør så langt det er mulig sitte sammen med kriseleder. Har også ansvar for å organisere pressekonferanser.

Innbyggerservice

Betjener sentralbord og svarer innbyggere basert på offisiell informasjon fra kommunens hjemmeside. Kan via nytt sentralbord sende ut SMS til ansatte. Sentralbordets telefonnummer er 74 85 51 00.

Helse- og omsorgssjef, oppvekstsjef, arealsjef og kultursjef

Har ansvar for internkommunikasjon i sin sektor. Lederne må også sørge for at ansatte som er direkte berørt, enten som privatperson eller ansatt, blir ivaretatt.

Krisekommunikasjonsprosedyre

Midlertidig svar til journalister

I den første timen etter en hendelse, er informasjonsbehovet stort. Men i denne fasen har som regel ikke kriseledelsen informative svar å gi. I denne fasen skal du prioritere å [varsle kriseledelsen](#) og komme deg dit kriseledelsen skal samles.

Svaret til journalister som ringer kan i varslingsfasen være:

«Vi jobber nå med å varsle og samle kriseledelsen, og så skal vi skaffe oss oversikt over situasjonen. Vi vil legge ut informasjon på kommunens hjemmeside indrefosen.kommune.no, og der vil du også få opplyst kommunens mediekontakt.»

Konkretisering av målgrupper

De som har ansvaret for varslinger og kommunikasjon må helt i starten av krisearbeidet i gang med å tegne [målgruppekart](#). Vanligvis er det beredskapskontakt som har ansvar for varslinger og kommunikasjonsrådgiver som har ansvar for kommunikasjon. Hver krise har ulike målgrupper som skal nås.

Hovedregelen er:

- Direkte berørte skal ha direkte informasjon.
- Øvrig befolkning kan få indirekte informasjon.

Første melding på internett, innen en time etter hendelsen

Kommunikasjonsrådgiver publiserer meldingen først på kommunens hjemmeside. Hvis det ikke er praktisk mulig, publiseres den på kommunens Facebook-side først.

Hjemmesiden skal gi svar på:

- Hva har skjedd? (Bruk fakta basert på politiets info, ikke spekuler i årsak.)
- Hvordan skal innbyggerne forholde seg til situasjonen? (Blir det evakuering? Stengte veier? Utilgjengelige tjenester?)
- Informasjon om evakuerings- og pårørendesenter (når det ikke er omkomne eller skadede mennesker, brukes ordet «evakueringssenter», eventuelt «informasjonssenter».)
- Eventuell pårørende- og/eller publikumstelefon.
- Hva gjøres med hendelsen/situasjonen, av hvem?
- Når blir alt normalt igjen?
- Eventuelt link til politiets Twitter-konto: <https://mobile.twitter.com/PolitiTrondelag>
- Praktiske opplysninger som adresser, veibeskrivelser, kart, reiseinfo etc.
- Sett dato og klokkeslett foran hver oppdatering.
- Første melding på Facebook:

«Kommunen er varslet om hendelse X, og kriseledelsen er samlet. Vi jobber nå med å skaffe oss oversikt over situasjonen, og vil oppdatere saken på indrefosen.kommune.no – legg inn direkte lenke til saken. Oppdater deretter fortløpende med ny info, og svar på spørsmål (hvis mulig).

Medieovervåkning

Kommunikasjonsansvarlig igangsetter overvåkning av medier og sosiale medier (vinduer åpne i nettleser og skjermer). Flere i staben bør bistå med dette: korrigerer eventuelle misforståelser, svarer på spørsmål og tar med eventuell ny info tilbake til staben i statusmøtet.

Loggføring i CIM

Kommunikasjonsrådgiver loggfører mediehenvendelser, pressemeldinger og mediesvar når det det lar seg gjøre.

Forberede medieuttalelse

Ordfører, kriseleder og kommunikasjonsrådgiver forbereder medieuttalelse. Ordfører skal gi jevnlig intervjuer basert på informasjonen som er bekreftet i CIM. Det er viktig å avklare innholdet i uttalelsene med politiets talsperson. Kommunikasjonsrådgiver hjelper til med å skrive grunnlag for intervjuene.

Kriseledelsen, evt. innbyggerservice eller andre tilrettelegger for journalister

Medietalspersonens (ordfører) uttalelse i mediene:

- Hvordan og når kommunen ble varslet om hendelsen.
- Uttrykk medfølelse for de som er rammet. Eventuelt lettelse over at ingen er skadet.
- Beskriv hva kommunen gjør.
- Gi praktisk informasjon om evakuerings- og pårørendesenter etc.
- Si når det kommer ny informasjon.
- Referer til kommunens hjemmeside indrefosen.kommune.no

Pressen kan komme til å spørre om:

- Hva har skjedd? *Som regel er det politiet som skal svare på dette.*
- Hvor mange er berørt? *Som regel er det politiet som skal svare på dette.*
- Hva er gjort? *Politiet svarer på hva politiet gjør, kommunen hva vi gjør.*
- Hvorfor har dette skjedd? *Politiet svarer på årsaker. Kommunen skal ikke spekulere i hva som har skjedd, men kan si at vi bistår politiet med informasjon. Vi kan også si «Dette er en krevende situasjon, og vi har ikke svar på alt nå. Kommunen må først og fremst konsentrere seg om å ivareta innbyggerne».*
- Hvem har ansvaret? *Litt avhengig av situasjonen, men som regel er det for tidlig å si noe om dette. Vi bistår politiet med finne ut hvorfor det har skjedd.*
- Hva er konsekvensene? *Ikke spekuler, men hold deg til det vi vet: F.eks. at en skole må holde stengt, boliger forblir evakuert osv.*
- Hva gjøres for å løse problemet? *Forklar hva kommunen gjør.*

Huskeliste for mediemottak:

- Sett av et eget rom med bord og stoler.
- Rommet må ha strømuttak.
- Legg ut skilt med Wifi-innloggingsinfo.
- Sett ut kaffe, vann og eventuelt frukt, kjeks e.l.
- Noter ned navnene på mediene som er til stede.
- Gi informasjon om tid og sted for pressekonferanser, eventuelt andre intervjuer.

Kriseledelsen, ev innbyggerservice eller andre forbereder pressekonferanse

Huskeliste for pressekonferanse:

- Avklar tid og sted for pressekonferansen med kriseleder og ordfører.
- Lag invitasjon til pressekonferansen med info om tema, tid, sted og hvem som vil delta.
- Send invitasjonen til minimum:
redaksjonen@fosna-folket.no, redaksjonen@t-a.no, trondelag@nrk.no,
webred@adresseavisen.no, pressemelding@tv2.no, p5fosen@online.no
- Sett opp streaming og lydbilde, hvis aktuelt.
- Klargjør rommet. Sett opp skilt for rommet og navneskilt foran de som skal uttale seg, gjør passord til wifi lett synlig, sett fram drikke o.l.
- Gjennomfør et formøte med de som skal representere kommunen der situasjonsbildet og det som er friggitt informasjon gjennomgås. Bli enige om hovedbudskapet og hvem som skal uttale seg om hva, vurder mulige spørsmål fra media og hva svarene er.
- Avklar tidsbruk og enkeltintervjuer med mediene.

Sektorleder gjennomgår grunnlag for pressesaker

Kort tid etter at en uventet hendelse skjer, vil journalistene begynne å lete etter årsaker. Lederen for sektoren som er berørt, bør tidlig begynne å lete etter dokumentasjon og grunnlag for mediasaker. Avklar med enkeltansatte at pressehenvendelser skal gå via kriseledelsen. Hvis enkeltansatte skal uttale seg, må dette avklares med kriseleder. All dokumentasjon leveres til kriseleder.

Kommunikasjonsrådgiver m.fl. oppdaterer informasjonen hver gang det er nye, bekreftede opplysninger

Kommunikasjonsrådgiver oppdaterer hjemmesiden og kommunens Facebook-side. Informasjonen baseres på konklusjonene i kriseledelsens statusmøter og bekreftede opplysninger som er klarert med kriseleder og loggført i CIM.

Slik oppdateres hjemmesiden:

Som hovedregel kun én artikkel. Artikkelen følger prinsippet «det viktigste først».

1. Overskrift: «Informasjon om hendelsen ved X».
2. Ingress: Én kort oppsummering om hva som har skjedd.
3. Brødtekst: Viktige beskjeder til befolkningen om hva de skal/ikke skal gjøre.
4. Info om evakueringssenter + annen praktisk info til berørte.
5. Eventuell pårørendetelefon.
6. Hva gjøres med saken, og av hvem.
7. Når kan vi forvente at alt blir normalt?
8. Når får vi ny info?
9. Mediekontakt.
10. Link til politiets Twitter-konto: <https://mobile.twitter.com/PolitiTrondelag>
11. Adresser, veibeskrivelser, kart, reiseinfo, etc.
12. Rekkefølgen må vurderes fra gang til gang. Udatert informasjon *markeres i kursiv* og legges nederst i artikkelen med dato og klokkeslett for når den først ble publisert.

Rytmen videre gjennom dagen(e):

- Kommunikasjonsrådgiver overvåker medier og sosiale medier, og tar eventuelt nyttig informasjon inn i stabens statusmøte.
- Konklusjonene i statusmøtene danner grunnlaget for nye oppdateringer. De publiseres mellom statusmøtene.
- Ved langvarige eller omfattende kriser tilkalles ekstra ressurser fra kommunens ansatte. Kommunikasjonsrådgivere i de andre kommunene på Fosen kan også bistå.
- Se alltid over hjemmesiden på slutten av dagen, og legg eventuelt oppsummeringer på Facebook og/eller send de ut som pressemeldinger.

Når krisen er over - oppsummer og si hva som vil skje videre:

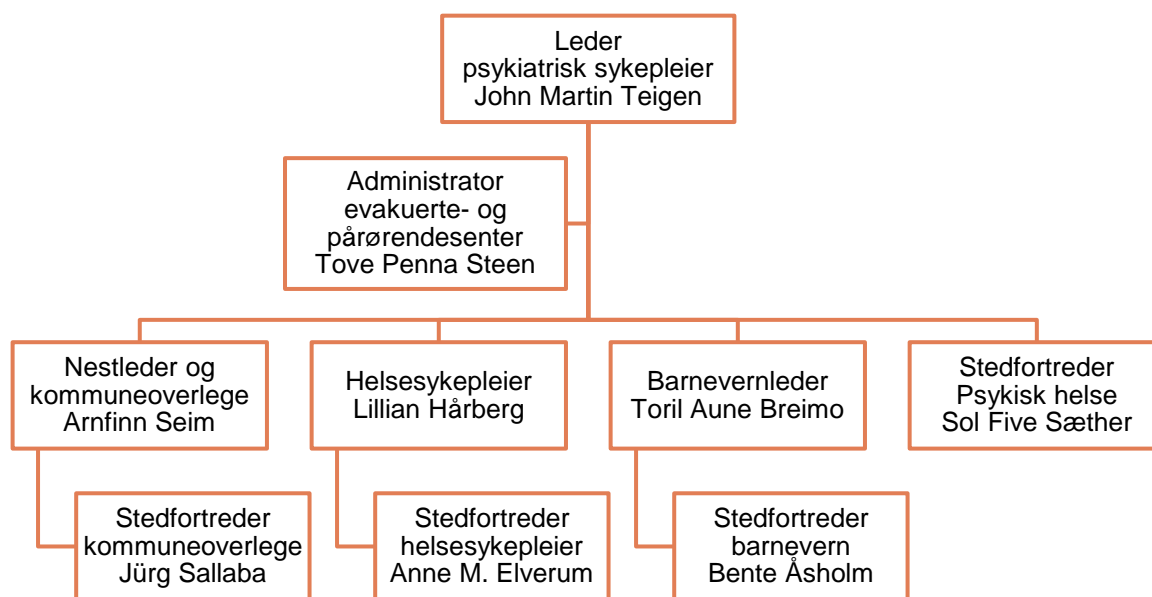
- oppsummeringer
- tiltak som blir iverksatt (f.eks. fjerning av sperrebånd, åpning av vei, etc.)
- hva gjøres framover
- tilbud til berørte
- når tjenestetilbudet vil fungere som normalt
- når kriseledelsen er tilgjengelig for spørsmål
- informasjon om forebyggende tiltak

2.6 Kriseteam

Kriseteamet har ansvar for situasjoner som går ut over legevaktens kapasitet:

«Den psykososiale oppfølgingen har som mål å fremme mestring i en akutt fase, opprettholde sosial fungering og bidra til at reaksjoner og symptomer dempes. Formålet er å forebygge framtidige helseproblemer og/eller bidra til god livskvalitet på sikt.»
(Veileder for psykososiale tiltak ved kriser, ulykker og katastrofer, 2016)

Kriseteamets fungering er avhengig av tekniske, digitale og manuelle verktøy/løsninger samt kvalifisert personell. Figuren under viser hvem som er medlemmer og stedfortredere i kriseteamet. Les mer i veileder for psykososiale tiltak ved kriser, ulykker og katastrofer samt i prosedyre for kriseteam.

Samlingssteder for kriseteamet

Rissa	Leksvik	Stadsbygd	Vanvikan	Råkvåg
Rissa helsetun: -psykisk helse og rus	Leksvik helsetun			
Åsly skole: -Kortlås -Ikke tilfluktsrom -Kantine -Flere møterom	Testmann M.skole: -Metallnøkkel -Ikke tilfluktsrom -Kantine -Flere møterom	Stadsbygd skole: -Metallnøkkel -Tilfluktsrom -Spiserom -Flere møterom	Vanvikan skole: -Metallnøkkel -Tilfluktsrom x 2 -Spiserom -Flere møterom	Mælan skole: -Kortlås -Metallnøkkel -Tilfluktsrom -Spiserom -Flere møterom

- Lokalene er låsbare med mulighet for skjerming, deling i grupper samt med tilgang på utstyr, bevertning og eget medieområde.
- Lokalene er klarert og dokumentert med romløsning.
- Utstyret består normalt av internett, skjerm på vegg, prosjektor, bærbar pc, strømpunkter, mobillader, skjøteledning, flippover tavle/papir, samt tusjer/penner.
- Akutt koffert med utstyr og romløsninger står i kriseteamleder sitt kontor i Rissa helsetun (psykisk helse og rus) og i kontoret til administrator av EPS i Leksvik kommunehus.

Kriseteam kan i samarbeid med politi og kriseledelse etablere evakuerte- og pårørendesenter. Ekstra personell for å drifte evakuerte- og pårørendesenter blir innkalt ved behov.

2.7 Evakuerte- og pårørendesenter

Hensikten med et evakuerte- og/eller pårørendesenter er:

«Etterlatte og overlevende (inkludert pårørende) med små eller ingen skader vil ofte ha behov for å samles for å få informasjon, støtte hverandre, få oversikt over hva som skjedde, og dele sine opplevelser. Et pårørendesenter, ofte kalt evakuerte- og pårørendesenter (EPS), og ved behov et senter for uskadde/ lettere skadde, overlevende og deres nære pårørende, vil i en tidlig fase være et sted for fysisk oppmøte hvor pårørende kan få informasjon, hjelp, omsorg og samtale. Dette vil også være et sted hvor det psykososiale kriseteamet og andre kommunale tjenester kan etablere kontakt og utøve psykososiale støttetiltak for rammede.»

«Opprettelse av pårørendetelefon og et evakuerte- og pårørendesenter er politiets ansvar, men kommuner kan ved behov etablere dette på eget initiativ. Dette kan med fordel spesifiseres gjennom en samarbeidsavtale som ivaretar en forutsigbar ansvars- og oppgavefordeling.»

(Veileder for psykososiale tiltak ved kriser, ulykker og katastrofer, 2016)

Drift av et slikt senter forutsetter tekniske, digitale og manuelle verktøy/løsninger samt tilstrekkelig personell. Les mer i veileder for psykososiale tiltak ved kriser, ulykker og katastrofer samt i prosedyre for evakuerte- og pårørendesenter.

Steder for etablering av evakuert- og pårørendesenter

Rissa	Leksvik	Stadsbygd	Vanvikan	Råkvåg
Uten overnatting				
Rådhuset har: -Kortlås -Tilfluktsrom -Kantine -Storsalen -Blåheia	Kommunehuset har: -Kortlås -Tilfluktsrom -Kantine -Kommunesalen -Formannskapssal			
Åsly skole: -Kortlås -Ikke tilfluktsrom -Kantine -Flere møterom	Testmann M. skole: -Metallnøkkel -Ikke tilfluktsrom -Kantine -Flere møterom	Stadsbygd skole: -Metallnøkkel -Tilfluktsrom -Spiserom -Flere møterom	Vanvikan skole: -Metallnøkkel -Tilfluktsrom x 2 -Spiserom -Flere møterom	Mælan skole: -Kortlås -Metallnøkkel -Tilfluktsrom -Spiserom -Flere møterom
Rissa helsetun, sokkelen	Leksvik helsesenter			
Rissahallen			Vanvikanhallen	
Videregående	Videregående			
Rissa hotell		Kystens Arv		Gjestgiveriet
Med overnatting				
Rissa hotell				

- Lokalet må være låsbart med mulighet for skjerming, deling i grupper samt med tilgang på utstyr, bevertning og eget medieområde.
- Lokalene er klarert og dokumentert med romløsning.
- Utstyret består normalt av internett, skjerm på vegg, prosjektor, bærbar pc, strømpunkter, mobillader, skjøteledning, flippover tavle/papir, samt tusjer/penner.
- Akutt-kofferten med utstyr og romløsninger står i kriseteamleders kontor i Rissa helsetun (psykisk helse og rus) og i kontoret til administrator av EPS i Leksvik kommunehus.

Det er dialog mellom kriseledelsen og kriseteamet, inklusive evakuerte- og pårørendesenter, i håndtering av hendelser med omfattende skadepotensial.

2.8 Steder for innbyggere med behov for info, mat og varme

Fylkesmannen i Trøndelag ber kommunene om å planlegge møtesteder hvor innbyggere under hybride kriser, dvs. flere uønskede hendelse med sammenfall i tid og med ulike konsekvenser, kan ivareta innbyggere med behov for informasjon, mat og varme.

Samlingssteder for innbyggere

Rissa	Leksvik	Stadsbygd	Vanvikan	Råkvåg
Rådhuset Beskrevet foran!	Kommunehuset Beskrevet foran!			
Åsly skole Beskrevet foran!	Testmann skole Beskrevet foran!	Stadsbygd skole Beskrevet foran!	Vanvikan skole Beskrevet foran!	Mælan skole Beskrevet foran!

2.9 Frivillige samarbeidsformer

Lokal sikkerhet og beredskap kan også styrkes ved bruk av frivillige samarbeidsformer. Det anbefales blant annet å opprette beredskapsråd som møtes 1-2 ganger per år. Hensikten er at de som jobber med fagfeltet kan møtes for gjensidig informasjon.

Aktuelle medlemmer:

- Ordfører
- Kommunedirektør
- Beredskapskoordinator
- Brannsjef
- Helse- og omsorgssjef eller kommuneoverlege
- Politikontakt
- Sivilforsvaret
- Mattilsynet
- Frivillige organisasjoner
- Eiere av kritisk infrastruktur som vann, strøm eller tele
- Senterledere
- Store virksomheter
- Representanter for større arrangementer

Aktuelle tema:

- Analyse av risiko og sårbarhet
- Beredskapsarbeid med planer, prosedyrer og aktiviteter
- Planlagt øvelse og evaluering
- Fordeling av ansvar og koordinering
- Tilsynsrapport

Det anbefales også å inngå avtaler med virksomheter som har teknisk-materielle ressurser og krisefaglig innsikt. Det kan være private virksomheter og/eller frivillige organisasjoner.

Fosen Nett og **NTE** eier infrastrukturen for strøm i Indre Fosen, og er eksempler på private virksomheter som er viktige samarbeidspartnere i beredskapsarbeidet.

Sivilforsvaret og Røde Kors tilkalles av nødetatene ved bistandsbehov.

Sivilforsvaret

- Har kompetanse, er organisert og utstyrt for å gi operativ støtte til nød- og beredskapsstatene
- Gir opplæring innen beredskap og redning for egne mannskaper og andre beredskapsaktører
- Inngår i atomulykkesberedskapen, og utgjør en viktig del av landets målenettverk
- Driver en landsomfattende tjeneste for varsling av befolkningen ved overhengende fare
- Ivaretar viktige oppgaver i tilfelle krig
- Forvalter på vegne av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) konsepter for hjelpearbeid ved humanitære katastrofer i andre land

<http://www.sivilforsvaret.no/Om-Sivilforsvaret/Oppgaver/>

Sivilforsvaret har ikke samarbeidsavtaler med kommuner, og utkalling skjer via nødetatene.

Røde Kors

Arbeidet baserer seg på frivillig engasjement som organiseres for å kunne nå raskt og effektivt ut til mennesker som trenger hjelp. Røde Kors har lokalforeninger over hele landet, samtidig som organisasjonen er en verdensomspennende bevegelse med et nettverk av frivillige hjelpere.

<https://www.rodekors.no/vart-arbeid/>

Røde Kors har samarbeidsavtaler med kommuner og forutsetter nærmere dialog om dette.

Frivillige lag og organisasjoner

Kommunen har ikke inngått forpliktende avtale med noen frivillige lag og organisasjoner om bistand ved større kriser, som krever personell ut over det kommunen kan rekruttere fra egen organisasjon. Imidlertid har kommunen fått tilbakemelding fra **Rissa Bygdekvinnelag** og **Leksvik Helselag** om at de kan kontaktes ved behov.

Organisasjon	Navn	Mail	Telefon
NTE	Olav Svenn	svenn.olav.storlos@nte.no	920 18 095
Fosen Nett		firmapost@fosennett.no	72 52 96 00
Røde Kors		post@strk-redcross.no	22 05 40 00
Sivilforsvaret	Distrikt Sør-Trøndelag	st.sfd@dsb.no	916 10 288
Rissa Bygdekvinnelag	Anneli Gomo		917 02 295
Leksvik Helselag	Siri S. Grande		901 37 660

2.10 Analyse av risiko og sårbarhet

Her beskrives de uønskede hendelsene som tidligere Rissa og Leksvik kommuner vurderte i 2015-2017. Alle hendelsene er gitt en trusselgrad. De mest truende er røde, de noe truende er oransje og de lite truende er grønne.

Indre Fosen kommune har vurdert flere hendelser på nytt i 2019. Det gjelder:

- Pandemi
- IKT med sabotasje og sky-basert lagring
- Klimarelaterte hendelser
- Tap av beitedyr til rovdyr

Resultatet ble at trusselvurderingene opprettholdes.

Natur- og klimarelaterte hendelser	Pandemi	
	Storm, ekstremnedbør, flom i vassdrag, skred og ras	
	Ekstremnedbør, skred og ras, og flom i vassdrag. Klimarelaterte hendelser med økt nedbør, økt vind og varmere klima utdypes i 2019	
Ulykker	Bortfall av strøm over lengre tid	
	Bortfall av digital kommunikasjon, for eksempel internett og mobilnett	
	Kollaps av bygg, anlegg og bru, og kommunalt vegnett	
	Forurensing fra kommunalt avløp	
	Akutt forurensing, forurenset jord og luft, og oljeutslipp fra tankbåt	
	Brann i bygg samt i skog og mark	
	Trafikkulykke med bil	
	Skipskollisjon, motorhavari tankskip og nødlanding av fly	
	Vannbåren smitte	
	Dyretredie	
	Radioaktiv stråling	
	Brann på hurtigbåt, i forsamlingslokale, i service- og salgslokale, i barnehage og skole	
	Villede hendelser	Sabotasje mot digitale infrastruktur
Sabotasje mot anlegg		
Gisselsituasjoner		
Skoleskyting		
Vold i nære relasjoner og overgrep		
Dyremishandling		
Terrorisme		

2.11 Ressurser i tettsteder og bygder

I denne delen er infrastrukturen og beredskapsressursene i Indre Fosen kommune presentert. Det vil si de underliggende strukturene som trengs for å få samfunnet til å fungere mer eller mindre effektivt. For Indre Fosen sin del omfatter dette blant annet veier, havner, kraftforsyning, internettlinjer, mobilmaster, vann- og avløpsnett og avfallshåndtering. Denne infrastrukturen må overvåkes, styres og vedlikeholdes.

Infrastruktur og ressurser i tettsteder og bygder som er aktuell i en beredskapssammenheng blir presentert både i tabell og kart. Denne informasjonen er beregnet for internt bruk i kommunens beredskapsarbeid og unntas offentlighet jf. § 24, tredje avsnitt, i Offentlighetsloven.

Viktig infrastruktur i Indre Fosen

Beredskapsressurser i Rissa

Beredskapsressurser i Leksvik

Beredskapsressurser i Stadsbygd

Beredskapsressurser i Vanvikan

Beredskapsressurser i Råkvåg

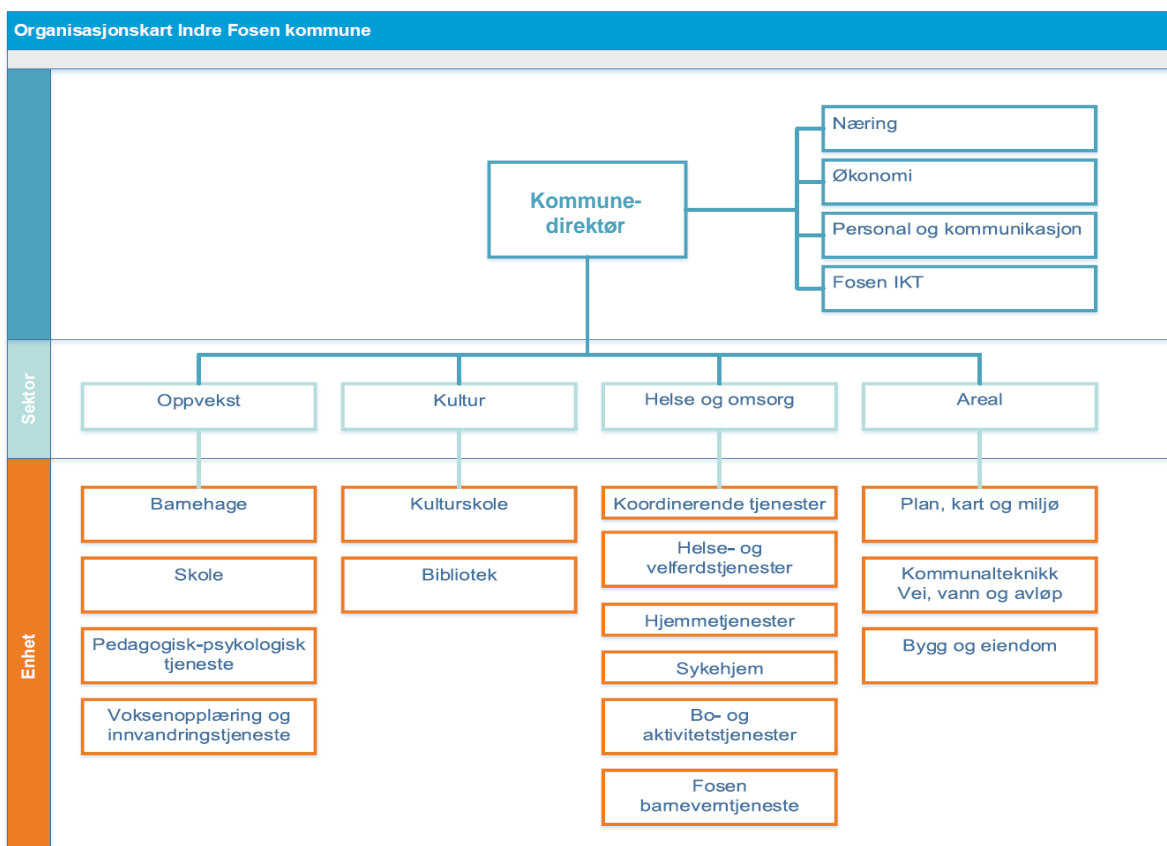
Skjermingsverdige objekter og infrastruktur

Objekter og infrastruktur (inkludert digital infrastruktur) er skjermingsverdige når det kan skade nasjonale funksjoner at de får redusert funksjonalitet, som følge av tilfeldig skade, tilsiktet ødeleggelse eller ved at fremmede aktører får tilgang eller kontroll.

Det er gjennomført en innledende vurdering av objekter og infrastruktur i Indre Fosen kommune og tilgrensende kommuner som kan være skjermingsverdige.

2.12 Oppdatering og øvelse

Den overordnede sikkerhets- og beredskapsplanen, de helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysene, prosedyrene for kriseteamet, samt prosedyre for evakuering- og pårørendesenter er utgangspunkt for utvikling av beredskapsplaner i den enkelte sektor, enhet og virksomhet. Kommunens øverste kriseleder forventer at sektorsjefer, enhets- og virksomhetsledere gjennomfører prosesser med ansatte, for å konkretiserer sine analyser, planer og rutiner. Det er spesielt viktig at alle enhetene har gode beredskapsdokumenter (se organisasjonskart på neste side), som kan ligge til grunn for lokal tilpasning i den enkelte virksomhet. Alle arbeidsplasser må kunne forholde seg aktivt til en relevant plan og analyse.

Alle beredskapsplaner samt risiko- og sårbarhetsanalyser skal bli oppdatert minst en gang årlig, eller når det skjer vesentlige endringer ved virksomheten, organisasjonen, samfunnet eller samarbeidspartnere.

Samtlige planer og analyser skal arkiveres i kommunens sak-/arkivsystem og være tilgjengelig i kommunenes kvalitetssystem.

Kommunen vil ha jevnlig øvelser med trening på håndtering av uønskede hendelser. Øvelsene kan være teoretisk eller praktisk, og kan berøre ulike nivåer og områder i organisasjonen.

2.13 Oppsummering

Kriseledelsen bidrar til en sterkere samfunnssikkerhet ved flere forbyggende aktiviteter:

- Trener jevnlig på håndtering av uønskede hendelser med tilhørende konsekvenser
- Har kunnskap om innbyggere, miljøer, objekter og infrastruktur i hele kommunen
- Erkjenner at samfunnets fungering avhenger av digitale tjenester og infrastruktur
- Bevisstgjør ledere og berørte instanser på deres ansvar
- Gjør ansatte kjent med alle relevante retningslinjer
- Er forberedt på at nødetater og sentrale aktører kan få behov for praktisk bistand
- Oppdaterer analyser, planer, prosedyrer og materiell jevnlig

Kriseledelsen erkjenner viktigheten av skadedempende, operative og reparerende aktiviteter.

3 Forklaringsdel

Her oppsummeres de dokumentene med størst betydning for lokal sikkerhet og beredskap.

3.1 Sikkerhetsloven

Kapittel 1. Formål og virkeområde

§ 1-1. Formål

Loven skal bidra til:

- Å trygge Norges suverenitet, territorielle integritet og demokratiske styreform og andre nasjonale sikkerhetsinteresser.
- Å forebygge, avdekke og motvirke sikkerhetstruende virksomhet.
- At sikkerhetstiltak gjennomføres i samsvar med grunnleggende rettsprinsipper og verdier i et demokratisk samfunn.

§ 1-2. Hvem loven gjelder for:

Loven gjelder for statlige, fylkeskommunale og kommunale organer.

Kapittel 4. Generelle krav til forebyggende sikkerhetsarbeid

§ 4-1. Sikkerhetsstyring

Virksomhetens leder har ansvaret for det forebyggende sikkerhetsarbeidet. Forebyggende sikkerhetsarbeid skal være en del av virksomhetens styringssystem. Sikkerhetstilstanden i virksomheten skal regelmessig kontrolleres. Virksomheten skal sørge for at ansatte, leverandører og oppdragstakere har tilstrekkelig risiko- og sikkerhetsforståelse.

§ 4-2. Vurdering av risiko

Virksomheten skal regelmessig gjennomføre vurdering av risiko. Vurderingen skal danne grunnlag for iverksetting av forebyggende sikkerhetstiltak. Virksomheten skal som del av vurderingen kartlegge hvilke virksomheter den er avhengig av for å fungere som den skal. Vurderingen skal gjennomgå jevnlig og om nødvendig revideres.

§ 4-2. Plikt til å gjennomføre sikkerhetstiltak og øvelser

Virksomheten skal gjennomføre de forebyggende sikkerhetstiltakene som må til for å gi et forsvarlig sikkerhetsnivå og redusere risikoen knyttet til sikkerhetstruende virksomhet. Slike tiltak kan gjennomføres i sammenheng med andre forebyggende sikkerhetstiltak i virksomheten, så lenge kravene i denne loven oppfylles.

Kapittel 5. Informasjonssikkerhet

§ 5-1. Skjemingsverdig informasjon

Informasjon er skjermingsverdig dersom det kan skade nasjonale sikkerhetsinteresser at informasjonen blir kjent for uvedkommende, går tapt, blir endret eller blir utilgjengelig.

Kapittel 6. Informasjonssystemssikkerhet

§ 6-1. Skjermingsverdige informasjonssystemer

Et informasjonssystem er skjermingsverdig dersom det behandler skjermingsverdig informasjon, eller dersom det i seg selv har avgjørende betydning for grunnleggende nasjonale funksjoner.

Kapittel 7. Objekt- og infrastrukturens sikkerhet

§ 7-1. Skjermingsverdige objekter og infrastruktur

Objekter og infrastruktur er skjermingsverdige dersom det kan skade grunnleggende nasjonale funksjoner om de får redusert funksjonalitet eller blir utsatt for skadeverk, ødeleggelse eller rettsstridig overtakelse.

§ 7-3. Beskyttelse av objekter og infrastruktur

Virksomheten skal iverksette nødvendige sikkerhetstiltak for å opprettholde et forsvarlig sikkerhetsnivå. Sikkerhetstiltakene kan være:

- Fysiske, elektroniske, menneskelige eller organisatoriske barrierer.
- Systemer som skal oppdage og varsle om aktivitet eller hendelser.
- Systemer og rutiner for avklaring vedr. aktiviteter og hendelser og bakgrunnen for dem.
- Oppfølging av uønskede aktiviteter og uønskede hendelser.
- En kombinasjon av tiltakene som nevnt foran.

Virksomheten skal foreta en vurdering av risiko for å avgjøre hvilke tiltak som er nødvendige for å beskytte objektet eller infrastrukturen.

Beskyttelse av objekter og infrastruktur kan også omfatte krav til adgangsklarering etter § 8-3.

https://www.regjeringen.no/no/dokument/lover_regler/id438754/?isfilteropen=True&term=sikkerhetsloven

Se også Høringsnotatet med forslag til forskrifter til ny sikkerhetslov fra 2. juli 2018:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/61541372f9f74ed1982b0a4338d791f2/horingsnotat---forskrifter-til-sikkerhetsloven.pdf>

3.2 Sivilbeskyttelsesloven

§ 1. Formål

Lovens formål er å beskytte liv, helse, miljø, materielle verdier og kritisk infrastruktur ved bruk av ikke-militær makt når riket er i **krig**, når krig truer, når rikets selvstendighet eller sikkerhet er i fare, og ved uønskede hendelser i **fredstid**.

§ 4. Sivilforsvarets oppgaver og ansvar

Sivilforsvarets oppgave er å planlegge og iverksette tiltak for beskyttelse av sivilbefolkningen, miljø og materielle verdier. Sivilforsvaret skal blant annet:

- etablere og drifte system for varsling av befolkningen
- forestå oppgaver i forbindelse med evakuering av befolkningen
- ha ansvar for tilfluktsromtjeneste for offentlige tilfluktsrom
- bistå nød- og beredskapssetatene med personell og materiell i forbindelse med skadeforebyggende og skadebegrensende tiltak
- lede redningsinnsats på skadestedet og ha ordensmyndighet når nødretter tillagt slik myndighet ikke er tilstede. Myndighet etter denne bestemmelse skal så vidt mulig utøves i samråd med politiet
- etter godkjenning fra departementet bistå ved internasjonale oppdrag i forbindelse med uønskede hendelser
- utføre tilsynsoppgaver der Sivilforsvaret er utpekt som tilsynsmyndighet

§ 12. Kommunens plikter

Kommunen skal bidra til gjennomføring av Sivilforsvarets oppgaver og tiltak.

Videre skal kommunen blant annet:

- stille rom og kommunal grunn til rådighet ved innsats eller til utdannings- og øvingsformål for Sivilforsvaret, og sørge for varme, lys og renhold i slike rom. Kommunen plikter å tillate forandringer av de rom som stilles til rådighet
- stille kommunal grunn til rådighet for bygging av sivilforsvarsanlegg
- sørge for innkvartering, bespisning og annen bistand til Sivilforsvaret når dette er nødvendig
- ivareta oppgaver i forbindelse med lagring og vedlikehold av Sivilforsvarets materiell
- bygge, utstyre, innrede og vedlikeholde offentlige tilfluktsrom
- ivareta de kommunale beredskapsplikter som fremgår av §§ 14 og 15
- planlegge og bistå ved gjennomføring av evakuering

Med mindre annet er særskilt bestemt i eller i medhold av loven, er kommunen ansvarlig for kostnader som påløper etter denne bestemmelsen.

§ 14. Kommunal beredskapsplikt – risiko- og sårbarhetsanalyse

Kommunen plikter å kartlegge hvilke uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunen, vurdere sannsynligheten for at disse hendelsene inntreffer og hvordan de i så fall kan påvirke kommunen. Resultatet av dette arbeidet skal vurderes og sammenstilles i en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse.

Risiko- og sårbarhetsanalysen skal legges til grunn for kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap, herunder ved utarbeiding av planer etter lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven).

Risiko- og sårbarhetsanalysen skal oppdateres i takt med revisjon av kommunedelplaner, jf. lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) § 11-4 første ledd, og for øvrig ved endringer i risiko- og sårbarhetsbildet.

§ 15. Kommunal beredskapsplikt – beredskapsplan for kommunen

Med utgangspunkt i risiko- og sårbarhetsanalysen etter § 14 skal kommunen utarbeide en beredskapsplan.

Beredskapsplanen skal inneholde en oversikt over hvilke tiltak kommunen har forberedt for å håndtere uønskede hendelser. Som et minimum skal beredskapsplanen inneholde en plan for kommunens kriseledelse, varslingslister, ressursoversikt, evakueringsplan og plan for informasjon til befolkningen og media.

Beredskapsplanen skal være oppdatert og revideres minimum én gang per år. Kommunen skal sørge for at planen blir jevnlig øvet.

[https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2010-06-25-45?q=lov om sivilbeskyttelse](https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2010-06-25-45?q=lov%20om%20sivilbeskyttelse)

3.3 Forskrift om kommunal beredskapsplikt

§ 1. Formål

Forskriften skal sikre at kommunen ivaretar befolkningens sikkerhet og trygghet. Kommunen skal jobbe systematisk og helhetlig med samfunnssikkerhetsarbeidet på tvers av sektorer i kommunen, med sikte på å redusere risiko for tap av liv eller skade på helse, miljø og materielle verdier.

Plikten omfatter kommunen som myndighet innenfor sitt geografiske område, som virksomhet og som pådriver overfor andre aktører.

[https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-08-22-894?q=forskrift om kommunal beredskapsplikt](https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-08-22-894?q=forskrift+om+kommunal+beredskapsplikt)

Veileder til forskrift om kommunal beredskapsplikt

- **Målgruppene** er kommuner, eksterne aktører med ansvar for samfunnssikkerhet innen egne fagområder, pluss fylkesmenn.
- Kommunene plikter å se samfunnsutfordringer og sikkerhet i **helhetlig perspektiv**. Målet er å bygge trygge og robuste lokalsamfunn via samarbeid med offentlige, private og frivillige aktører.
- Samfunnssikkerhetsarbeid baseres på:
 - likhet** = kriseorganisering bør ligne normalorganisering
 - nærhet** = uønsket hendelse bør håndteres på lavest nivå
 - ansvar** = virksomhet med fagansvar har sikkerhetsansvar
 - samvirke** = alle aktører har ansvar for å sikre samarbeid
- Kommunalt beredskapsråd er en arena for samordning.

Veilederen sier også at en beredskapsplan skal inneholde:

- Oversikt over kommunens kriseledelse med ansvar, roller og fullmakter - herunder hvem som har fullmakt til å bestemme at kriseledelsen skal samles.
- Varslingsliste over aktører som har en rolle i kommunens krisehåndtering. Alle som står på varslingslisten skal informeres om deres rolle i krisehåndteringen.
- Ressursoversikt med opplysninger om hvilke ressurser kommunen selv har til rådighet og hvilke ressurser som er tilgjengelige hos andre aktører ved uønskede hendelser. (Kommunen bør på forhånd inngå avtaler med relevante aktører om bistand under kriser.)
- Plan for evakuering og befolkningsvarsling basert på risiko- og sårbarhetsanalysen.
- Plan for krisekommunikasjon med befolkningen, media og egne ansatte.
- Samordnet oversikt over andre beredskaps- og kriseplaner.
- Kommunen avgjør om den overordnede sikkerhets- og beredskapsplanen bør være mer utfyllende.

[https://www.dsb.no/globalassets/dokumenter/veiledere-handboker-og-informasjonsmaterie/veiledere/veileder til forskrift om kommunal beredskapsplikt.pdf](https://www.dsb.no/globalassets/dokumenter/veiledere-handboker-og-informasjonsmaterie/veiledere/veileder+til+forskrift+om+kommunal+beredskapsplikt.pdf)

3.4 Forskrift for tilfluktsrom

Kapittel I: Almennelige bestemmelser

Definisjoner

§ 1. Med tilfluktsrom forstås permanente beskyttelsesrom som skal verne befolkningen mot skader ved krigshandlinger.

§ 2. Privat tilfluktsrom er tilfluktsrom som for tiltakshavers regning bygges for dem som normalt oppholder seg på den enkelte eiendom.

§ 3. Offentlig tilfluktsrom er tilfluktsrom som bygges av kommunen for befolkningen i et område, og der utgiftene dekkes av stat og kommune og/eller ved bidrag fra tilfluktsrompliktige tiltakshavere.

Ansvarsforhold

§ 4. Direktoratet for sivilt beredskap har det overordnede tilsyn med bygging av tilfluktsrom. Direktoratet gir nødvendige supplerende regler og bestemmelser om planlegging, utførelse, utstyr, vedlikehold og kontroll av tilfluktsrom.

§ 5. Direktoratet kan delegerer deler av sin avgjørelses- og kontrollmyndighet til fylkesmennene, sivilforsvarskretsene, Næringslivets Hovedorganisasjon ved Industriverket eller andre institusjoner.

§ 6. For bedrifter og virksomheter som er nevnt i forskrift 12. januar 1990 nr. 12 om organisering og kontroll og iverksetting av egenbeskyttelsestiltak ved industrielle bedrifter m.v. § 1, kan Næringslivets Hovedorganisasjon ved Industriverket innen rammen av forskriften og de nærmere bestemmelser som gis av Direktoratet for sivilt beredskap, fastsette særlige regler om plikten til å bygge eller innrede tilfluktsrom og om bruken av disse. Reglene godkjennes av Justisdepartementet.

§ 7. Det påligger kommunen å kontrollere at bestemmelser om saksbehandling og teknisk utførelse, unntatt elektrotekniske installasjoner, etter denne forskrift og de nærmere regler som gis av Direktoratet for sivilt beredskap og Næringslivets Hovedorganisasjon ved Industriverket, blir fulgt.

Kapittel II: Plikt til å bygge tilfluktsrom

Generelt

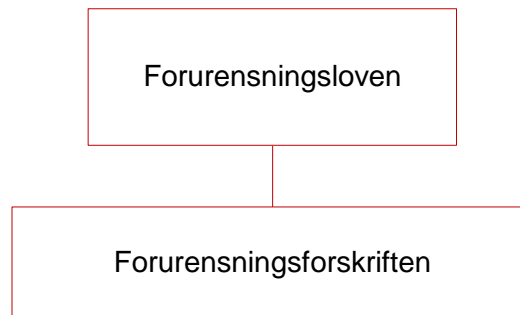
§ 8. Justisdepartementet fastsetter hvilke kommuner det skal være plikt til å bygge tilfluktsrom i, og hvilken verneevne de tilfluktsrom skal ha som bygges i disse kommuner.

§ 9. Direktoratet for sivilt beredskap kan fastsette nærmere avgrensning av tilfluktsromplikten i den enkelte kommune, slik at visse deler av kommunen kan fritas fra tilfluktsromplikten.

For særlige viktige virksomheter kan direktoratet bestemme at det skal bygges tilfluktsrom, selv om departementet ikke har fastsatt plikt til å bygge tilfluktsrom i vedkommende kommune.

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1995-03-15-254>

3.5 Forskrift om begrensning av forurensning

Kapittel 18A. Kommunal beredskap mot akutt forurensning

§ 18A-1. Formål

Dette kapitlet skal sikre etablering av effektiv og god kommunal beredskap mot mindre tilfeller av akutt forurensning.

§ 18A-3. krav til kommunal beredskap mot akutt forurensning

Kommunen er ansvarlig for å etablere beredskap for å stanse, fjerne og begrense virkningen av mindre tilfeller av akutt forurensning, som ikke er dekket av privat beredskap etter forurensningslovens § 40. Med mindre tilfeller av akutt forurensning menes blant annet akutt forurensning fra transport på land og sjø, landbruk, nedgravde oljetanker, bensinstasjoner. Kommunen skal identifisere potensialet for mindre tilfeller av akutt forurensning i kommunen i en miljørisikoanalyse i henhold til §18A-4.

Kommunens beredskap mot akutt forurensning skal etableres gjennom interkommunalt samarbeid i henhold til § 18A-7. Den enkelte kommune skal i tillegg etablere en begrenset lokal beredskap som kan håndtere små hendelser og som sikrer at en førsteinnsats kan igangsettes raskt. Den lokale og den interkommunale beredskapen skal samlet utgjøre kommunens beredskap mot akutt forurensning.

Forurensningsforskriften forutsetter:

- Lokal kommunal beredskap mot mindre tilfeller av akutt forurensning.
- Interkommunalt samarbeid med ansvar for å planlegge, etablere, drive og vedlikeholde beredskapen mot akutt forurensning på vegne av de deltakende kommunene.
- Miljørisikoanalyse (forurensningskilder, miljøverdier og sårbare naturområder)
- Beredskapsanalyse (organisering av beredskap, nødvendig utstyr, mannskap og responstid for hvert scenario).

3.6 Veileder for psykososiale tiltak ved kriser, ulykker og katastrofer

Målgruppen er personell som bistår mennesker som har vært utsatt for traumatiserende hendelser, deres pårørende og etterlatte, nødetater og frivillige organisasjoner, andre hjelpere samt politisk og administrativ ledelse på ulike forvaltningsnivå.

Kriseteam er sammensatt av ansatte fra det ordinære kommunale tjenesteapparatet. Teamet trer inn ved kriser, ulykker og katastrofer i stedet for, eller som et supplement til, de ordinære tjenestene.

Aktivering av kriseteamet avhenger av den totale situasjonen der behovsvurderinger foretas i samhandling med andre. Situasjonen må vurderes enkeltvis. Ved hendelser som berører hele lokalsamfunn eller skolemiljøer og ved katastrofer av større omfang, bør teamet mobiliseres så raskt som mulig og innsatsen avpasses etter behovet.

Opprettelse av pårørendetelefon og evakuerte- og pårørendesenter er politiets ansvar, men kommuner kan ved behov etablere dette på eget initiativ.

<https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/1166/Mestring,-samhorighet-og-hap-veileder-for-psykososiale-tiltak-ved-kriser-ulykker-og-katastrofer-IS-2428.pdf>

3.7 Veileder for sikkerhet ved store arrangement

- Bruke grunnprinsipper for reduksjon av risiko;
 - Føre var – komme hendelser i forkjøpet
 - Handlingsberedskap – ruste opp organisasjonen
 - Robusthet – gi arrangementet ekstra kapasitet
 - Forsiktighet – gjøre forsvarlige handlinger
- Gjøre en risikovurderingsprosess
- Ha en sikkerhetsplan
- Relatere arrangementet til ulike instanser og krav:
 - Politiet (med beskrivelse av arrangement, planer, sikkerhet, områdekart, bemanning, førstehjelp, brannsikkerhet, samarbeid, andre tillatelser)
 - Kommunen med alkohol- og serveringsbevilling
 - Brannvesenet med brann- og eksplosjonsvern
 - Stedets og byggets utforming
 - Grunneier
 - Mattrygghet
 - Trafikksikkerhet
 - Helsetjenester
- Dekning av offentlige utgifter

<https://www.dsb.no/veiledere-handboker-og-informasjonsmaterie/veileder-for-sikkerhet-ved-store-arrangementer/>

3.8 Kommunal atomberedskap – plangrunnlag

Kommunene skal utvikle planer for atomberedskap slik at Norge står best mulig rustet til å håndtere en atomhendelse.

Kommunens beredskapsplanverk skal ha sine røtter i nasjonal og lokale ROS-analyser og skal samordnes med nasjonal og regional atomberedskapsorganisasjon.

Beredskapsplaner ved atomhendelser skal være en integrert del av kommunens øvrige beredskapsarbeid der nøkkelord er samordning, øvelser og godt planverk.

Det er viktig at atomberedskapsplanen ses i sammenheng med annet beredskapsarbeid slik at oppgavene kommunen har under en atomhendelse blir ivare tatt på en god måte.

<https://www.dsa.no/filer/cef3a9b08f.pdf>

3.9 Kriseutvalgets kommunikasjonsplaner

Kriseutvalgets kommunikasjonsplaner

Kommunikasjonsplan for seks scenario:

1. Stort luftbårent utslipp fra anlegg i utlandet der utslippet kan komme inn over Norge og berøre store eller mindre deler av landet.
2. Stort luftbårent utslipp fra anlegg eller annen virksomhet i Norge.
3. Lokal hendelse i Norge eller norske nærrområder uten stedlig tilknytning.
4. Lokal hendelse som utvikler seg over lang tid.
5. Stort utslipp i marint miljø i Norge eller i norske nærrområder, eller rykte om betydelig marin eller terrestrisk forurensning.
6. Alvorlige hendelser i utlandet uten konsekvenser for norsk territorium.

Statens strålevern
Norwegian Radiation
Protection Authority
Østerås, 2015

<https://www.dsa.no/publikasjon/kus-kommunikasjonsplaner.pdf>

4 Vedlegg

4.1 Analyse av risiko og sårbarhet (ROS) i Rissa

4.2 Analyse av risiko og sårbarhet (ROS) i Leksvik

4.3 Prosedyre for kriseteam

4.4 Prosedyre for evakuerte- og pårørendesenter (EPS)